

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Murántul és Muraköz heti értesítője
Informativni tednik za Prekmurje i Medjimurje

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szöveggőzt és nyilttér 1'50 dinár, rendes 1'— Din., apróhirdetés 0'70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

Az előfizetési bérlet a kifejezett felmondásig fennáll.

IX. Évf.

Murska Sobota, 1930. november 9.

45. Szám.

A családok egy neme.

Csodálatot érdemlő vakmerőséggel használják ki egyes jellemtelen kereskedők a gazdáinkat, főképpen azokat, akik nem értenek a felelősség (szavatosság) legelemibb dolgaihoz. Egyedül álló gazdaasszonyokat, félős gazdákat szemelnek ki ők arra, hogy a tőlük megvett állatok vételárának egy tekintélyesebb részét napok multával alaptalanul vissza követeljék, avagy bizonyos feltételekhez kötöttség címén „bentartott” „visszafogott” összeget ki ne fizessék.

Hogy ezen sorok jobban megérthetők legyenek leközlök egy példát: Egy asszonytól vett egy osztrák kereskedő egy tehenet, azon feltétellel, hogy a tehennek vemhesnek kell lenni; és azért, hogyha a tehen esetleg nem vemhes, visszatartott a vételárból 50 Din.-t. Az asszony azonban egy állatorvossal előzőleg megvizsgáltatta az állatot, aki írásbelileg bizonyította a tehen vemhes voltát, és így nyugodtan beleegyezett az összegnek időleges visszatartásába.

Pár hét múlva, mert ugyanaz a kereskedő ismét marhát keresett ugyanazon községben, benyitott az asszonyhoz is azzal az ürüggyel, hogy a tehen sánta, nem használhatja, el sem tudja adni e baja miatt, így tehát vegye vissza a tehenét, mert különben beperli. (Nem lehetetlen, sőt nagyon valószínű, hogy a kereskedő a tehenet már tovább adta, eladta nyereséggel.)

Az asszony megrémül. Ijedtében esetleg visszafizet a vételárból nagyobb összeget 4—500 dinárt, melyet a kereskedő minden lelki fordulás nélkül zsebre tesz.

Avagy beleegyeznek a pertől félős asszony abba, hogy a tehenet visszaveszi. Ekkor azonban a kereskedő azzal a követeléssel áll elő, hogy fizesse vissza a vámot is, melyet ő a marha után a határon fizetett, és bemond 4—500 dinárt.

Mivel az eladó ezzel a sarokba lett szorítva s mindenképpen fizetni kell, szívesen beleegyeznek abba, hogy 2—300 dinárt visszaad.

Politikai hírek.

Beográdban e hó 11.-én győzelmi emlék művet lepleznek le, amelyet Mestrovics Iván, a világhírű jugoszláv szobrász művész készített. Az ünnepélyre nagy aranyu előkészületeket tesznek s arra sok külföldi előkelőséget hívnak meg. Az ünnepélyen képviseltetni fogja magát a francia kormány is.

A miniszterek közül többen folytatják inspekciós utjukat a számai bánóságban. Meglátogatják Karlovac, Gospič, Ogulin, Sušak, Osijek, Virovitica, Varazdin és Bjelovar városokat.

A török köztársaság elnöke kihallgatáson fogadta Bathlen István gróf magyar miniszterelnököt. A magyar miniszterelnök ez alkalommal gazdaság politikai kérdésekről tárgyalt Ankarában. Bethlen gróf találkozott a török fővárosban Venizelosz görög miniszterelnökkel is, ki a görög-török megegyezés aláírása céljából időzött Ankarában.

Franciaország. Arra való tekintettel, hogy a miniszterelnök — Mussolini, — az utóbbi időkben egyre élesebb és harciasabb beszédeket mond a fasizmus mellett, Franciaország belátja, hogy közte és Olaszország között a tengeri leszerelés kérdésében a megegyezés nem fog sikerülni a közeljövőben. Ezért Franciaország tovább nem vár, hanem csatlakozik a londoni flotta egyezményhez. — Mégis, az amerikai kormány megkísérli, hogy Francia- és Olaszország között közben járjon az ellentétek elsimitása érdekében. Musso-

lini tervei és követelései oly mély szakadékokat vágtak Olasz- és Franciaország között, hogy alig lehet számítani barátságos helyzet megeremtésére.

A Vatikán képviselője fasiszta ünnepségen. Rómában most ünnepelték a fasizmus fenállásának nyolcadik évfordulóját. Ez alkalommal történt először, hogy a római Kuria egy biborossal képviseltette magát az ünnepélyen. A Szentszéket Cicero bibornok képviselte, aki Mussolini beszéde után szintén felszólt s tüzes, gyújtó hazafias beszédet mondott. Beszéde végén kérte az Istent, hogy Olaszországot áldja meg, hogy nagy, gazdag, keresztény és katolikus lehessen még nagyobb mértékben, mint eddig.

Románia. A román hadseregben nagy mérvű kommunista agitációnak jöttek a nyomára, amelyet a romániai központi kommunista szervezet irányított. Több ismert kommunista agitátort letartóztattak.

Jugoszláv optánsoknak kellett hagyniok Magyarországot. Mintegy 500 család hagyta el a napokban Magyarországot, mert mindnyájan optáltak Jugoszláviába s a határidő lejárván, át kellett jönniök. Az optánsokat Oszieken egy külön bizottság fogadta s ez fog róluk továbbra gondoskodni.

A Kisantant és a Habsburg restauráció. Bécsi lapok szerint a Kisantant miniszterei legutóbbi genfi találkozásuk alkalmával megállapodásra jutottak a Habsburg restauráció kérdé-

A kereskedő tehát család módon megkárosítja az eladót.

Figyelmeztetjük gazdáinkat, hogy az ilyen csalóknak fel ne üljenek; sőt azonnal forduljanak ügyvédhez vagy állatorvoshoz és jelentsék fel őket.

Az eladó nem felelős azért, hogy a vevő mit csinál az állattal, a határon átszállítja-e vagy sem; továbbá nem szavatol olyan külső hibákért, amelyeket a vétel alkalmával a vevő észre vehetett az állaton; nem különben a vételkor az eladótól tanuk előtt beismert hibákért szintén nem

felelős. Ennélfogva az asszony csakis a belső, lajkustól fel nem ismerhető hibákért felelős és a tehen vemhességeért.

Kétségtelen tehát, hogy a kereskedő meg akarta zsarolni az asszonyt.

Tanácsos volna az ilyen tisztességtelen kereskedőkről névjegyzéket vezetni, azokat megbüntetni és a kereskedési jogositványtól megfosztani. Ugyanígy kellene eljárni az ilyen belföldi kereskedőkkel is.

NEMES állatorvos.

sére vonatkozólag. Arra az esetre, ha a Népszövetség esetleg nem akadályozná meg a Habsburg kérdést Magyarországon, akkor a Kisantant önállóan fog Magyarországot ellen fellépni. És pedig megszakítana minden diplomáciai összeköttetést Magyarországgal, ugyszintén beszüntetne minden vasuti és kereskedelmi forgalmat Magyarországra felé. Az elhatározást a Kisantant közölte a Népszövetséggel és Spanyolországgal is.

Bulgária. A szofiai olasz követséget Borisz király házassága alkalmával nagy követséggé szervezték át s Olaszország ezen új diplomatája az összes balkáni államokban képviseli az olasz érdekeket.

Formosa szigetén fellázdak az Omaláj „fejvadászok” s borzalmas vérengzést vittek véghez. Musában mintegy nyolcvan személyt öltek meg, görbe késekkel valósággal lenyakták őket. Az áldozatok mind japánok voltak, kik egy iskolai óport ünnepélyre gyűltek össze. A japán kormány a fellázadt törzsek ellen most főrmális irtó hadjáratot fog indítani, hogy egyszer s mindenkorra lehetetlenné tegye őket.

Görögországban összeesküvést szöttek Venizelos miniszterelnök ellen, amíg Ankarában időzött. A hatalmat ismét Pangalosz tábornok akarta magához tagadni, de a rendőrség felfedezése folytán a terv meghiúsult.

Belgium. A belga kormány a parlament hozzájárulásával hadi célokra egy milliárd frank összegű kölcsönt akar felvenni. A hitelre azért van szükség, mert Belgiumnak lépést kell tartania francia határ megerősítési munkálatokkal. Belgium még öt várat akar építeni s azokat meg is erősíteni.

Törökország. Törökországból hivatalos megkeresés érkezett Jugoszláviába, amelynek célja kereskedelmi szerződés megkötése.

Csehszlovákia. Csehszlovákia hajlandó tárgyalásokat kezdeni Szovjetországgal kereskedelmi szerződés megkötése érdekében. — Ruszinszko autonómiajának kérdése rövidesen rendezve lesz.

Haladást mutatnak a muraközi egészségügyi viszonyok.

Védekezés a malária, gólyva és trahóma ellen.

(Csakovec november hó.) Lapunk csakoveci munkatársa alsómuraközi körútján érdeklődött az egészségügyi viszonyokról és a prelógi járásban a következőket észlelte: Hogy megjavuljanak az egészségügyi és tisztasági viszonyok a földműves nép körében ezen az amugy is egészségtelen és mocsaras területen, a varazsdinban székelő egészségügyi osztály (Dom Narodnog Zdravlja) minden községben a tél folyamán egészségügyi előadásokat rendez; a következő programmal: Tüdőbaj, Malária, Ragályos gyermekbetegség, Első segély a szerencsétlenségnek, Az egészséges lakás, A lakás tisztántartása, Tetanusz, Lép-fene és a Veszettség.

Ebből kifolyólag az egészségügyi osztály a prelógi járást három ottani orvos között osztotta meg, a következő módon: Dr. Kniewald Kamilo járási egészségügyi előadó, Hodosán, Mala-Szubotica és Dekanovec; Dr. Kecskés Prelóg, Draskovec, Sv. Juraj na Trnju, Goricsán és D. Kraljevec majd Dr. Braun, Kotoriba, D. Dubrava, Vidovec és Sv. Maria.

Előadások minden faluban legalább már egyszer megtartottak. A falu népe szép számmal jelent meg, különösen a felsőbb osztályos iskolás gyermekek, de az utóbbi időben már a felnőttek is, mert kezdik belátni, hogy ezen előadásokon sok jót és szükségeset tanulnak és ezzel sok hasznot tesznek úgy a köznek mint saját maguknak.

Az alsómuraközi nép, amelynek a legnagyobb része azelőtt urasági személyzet volt, megcsömörlött a trahóma kezelési nagy szigorától és féltelmében elkerülte az orvost, ezáltal a gyógykezelést; míg jelenleg, a sok előadásból és kiosztott könyvekből kezd betátni az orvoslás szükségességét.

Bizonyos falvakban, melyek a Dráva mellett, tehát tulságosan nedves és vizenyős talajon fekszenek, mint Oporovac, Orehovicá, D. Mihál-

jevác, D. Dubrava, a gólyva igen el van terjedve. A községi kimutatás szerint 4-500 személy beteg, és ezek kezelésre jelentkeztek. Azonban a legnagyobb sajnálatra számosan vannak, a 400-on fölül, akik eddig még nem kezeltették magukat.

A gólyvaság leküzdésére az egészségügyi osztály eddig már két kutat furatott, egyet Prelógon a másikat Draskovecen; és az elfogadott tervszerint, az összes falvakban, melyekben ez a betegség uralkodik kutatnak majd, trágyadombokat és rendes árnyékszékeket is fognak építeni.

Malária ellen az egész járásban 1928-ban 2600, 1929-ben 650 személyt ebben az évben csak Prelógon 253 személyt kezeltek, mert az idén a költségvetés alacsony volta miatt nem tudtak a falvakban elhelyezett ambulanciákat fenntartani és úgy a malária a vidéki falvakban láthatólag újból emelkedett.

Ragályos betegség, tifusz, csak Kotoribán volt, de az utolsó héten újabb megbetegedés nem történt. Kétezren felüli gyanús személyt beoltottak védekező szérummal.

A munkásokat, akik élelmiszer eladásával, vagy készítésével foglalkoznak — ilyenek a mészárosok, pékek és tejkereskedők — vérvizsgálat alá vették, de vérük bakteriummentes volt.

Mivel az egész járásban a gyógykezelés és az orvosság ingyenes, észrevehető az előmenetel és a jobb lét az alsómuraközi falvakban, annak ellenére a lakosság nagyon szegény.

Ezen a vidéken különösen a trahóma van elterjedve, amely megérdemli, hogy külön figyelmet fordítsunk rá és azért az egyik következő cikkünkben fogunk megemlékezni a Muraköz ezen veszedelmes bajáról.

A talajrendezési (asanacioni) munkálatok eddig a kicsi hitel miatt csak kezdő félben vannak; de mégis annyira előrehaladtak, hogy a téglaégetők gödreit, valamint a kiásott kavicsgödröket, árkokat részben betemették. Szigorúan tiltva van a falvak körletein belül 1 1/2 2 kilométerre újabb gödröt ásni.

Minden Szentek Emléke.

Őszi napnak csendes alkonyában
Fent vagyok a szőőhegy aljában.
Gondolatim széjjel, messze járnak
Tájékaik letarolt határnak!

A nap is elnyugszik felhők közt az égen
Gyász fátyolt ölt a táj széles mezőségen
Alkonyodik szépen sötétlik a mező
Föltűnik szemembe a gyászos temető
Ott lent a távolban apró gyertya fenyek
Hangzik dicsőítő s magasztaló ének
Oda is eljutnak sokszor emlékeink
Oda kísérik el szülőnk 's szeretteink
Legyen agg s vagy ifju, ha az Ur akarja,
Elveszi azt tőlünk a halál jég karja.
Sirjaikon hol ők mélyen szunnyadoznak
Dér fagyasztott rózsabimbók herba

[doznak,
Azokról is néha hogy megemlékezzünk
Kiket ez életben igazán szeretünk.
Nem teremhet az bünt, sőt inkább ál-

[dozat
Ne érjen vád érte vagy bűn vagy kár-
[hozat.
SÁRDI GYULA.

HIREK.

HETI NAPTÁR

1930. NOVEMBER hó 30 nap 46 hét

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
9 Vasár.	22. Tivadar	Teodor
10 Hétfő	András	Probus
11 Kedd	Márton	Martin
12 Szerda	Emilia	Jonas
13 Csüt.	Szanişló	Briccius
14 Péntek	Szerapion	Levinus
15 Szomb	M. Lipót	Leopold

Vásárok:

10. Pucinci, 11. Cankova, Ljutomer,
15. G. Radgona

Időjárás:

Egyenletesebb és kellemesebb lesz.

Kereskedelmi árak:

100 kg. Buza	Din.	140—
" " Rozs	"	110—
" " Zab	"	190—

" " Kukorica	"	130—
" " Köles	"	80—
" " Hajdina	"	105—
" " Széna	"	60—80
" " Bab cseres.	"	300—
" " Vegyes bab	"	200—
" " Krumplic	"	40—70
" " Lenmag	"	480—500
" " Lóhermag	"	1000—1400
Bika	7:50 8.— 8:50 9.—	
Üsző	7.— 7:50 8.— 8:50	
Tehén	3.— — — 6.—	
Borju	— — 12.— — — 13.—	
Sertés	12.— — — 12:50	
Zsir I-a	20.— 25.—	
Vaj	30—	
Szalonna	— — 18—	
Tojás 1 drb.	1:25	

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9.1275 sfrk.
100 Doll. (E. A.) adnak itt 5530 Din-t
100 Pezoért (Urug.) " " 4500 "
100 Márkért " " 1330 "
100 Frankért (Páris) " " 129 "
100 Pengőért " " 990 "
100 Schil. (Bécs) " " 798 "
100 Cseh kor. " " 168 "

— Kreditna banka d. d. (Hitelbank részvénytársaság) címmel f. hó hó 9.-én tartja meg alakuló ülését az eddigi „Kreditna zadruga za trg. in obrt“ M. Szobotában. Ezzel a régi zadruga, mely oly szolid alapon jól működött, bankká alakult át.

— Tüz. Skrilc krnci gazda szalmakazalja f. hó 19.-én este nyolc óra tájban kigyulladt. A hamar ott termett tűzoltóság a tüzet lokalizálta s elment. Éjjel egy óra tájban kigyulladt a gazdasági épület is, mely leégett, s leégett a ház teteje is. A vizsgálat megindult.

— Megmérgezte magát róka méreggel a rakicsáni uradalom bodonci erdejének erdőőrje. Tettének oka ismeretlen.

Kotzig Jenő:

A német hadi tengerészet titokzatos és veszélyes páncélok.

(Folytatás.)

A németeknek számítani kellett a tonnatartalom redukálásán kívül a pénzügyi lehetőséggel és azzal hogy a megengedett 10.000 tonna tartalmat minél jobban kihasználják, amit gazdaságilag csak a gépek és ágyuk súlyának csökkentésével lehet elérni, de úgy, hogy azok csökkent súlyuk ellenére még nagyobb erőt tudjanak kifejteni. Tehát a motoroknál és az ágyuknál könnyebb és erősebb anyagot kell felhasználni.

A többi flotta is jobb eredményt ért el ezen szempontból, de a németek jóval felülmúlták őket.

A német „A“ hajó először „Ersatz Preussen“ nevet kapta, mert a „Preussen“ nevű öreg páncélost váltja fel. Az „A“, mert utána következnek a többi páncélosok, melyet Németország kicserélhet, végül „Admiral Scheerr“ nevet kapta (e név ismerős a jütlandi tengeri harcából, Scheerr rövid idővel ezelőtt halt meg). Ez a hajó csak 1932 tavaszán kerül vízre a nagy harcok miatt, melyek az építési hitel megszavazása körül voltak,

de ezt a hitelt már most megszávták.

A hadi hajók oldalát nagy páncéllemezek védik, ezeket hatalmas csavarok erősítik egymáshoz. A német mérnököknek sikerült ezeket a préselt acéllemezeket villamos árammal összeforrasztani. Ezen metódust eddig még egy gyár sem próbálta a hajók építésénél. Az említett „Emden“ páncéljai is így készültek. Mivel ezen forrasztások körüli eredmény várakozáson felül sikerült, elhatározták az „Admiral Scheerr“ páncélzatát hasonlóan forrasztani.

A csavarok kiküszöbölésével 500 tonnát takarítottak meg. A páncélost négy 6 cilinderes 50.000 HP erősségű Diesel motor hajtja. Két-két motor hajt egy-egy tengelyt. Ezen motorokat egy nürnbergi gyár építi, amely csak ezekre a speciális motorokra rendezkedett be. Sikerült ezen motorokat hihetetlen könnyű súlyban építeni; mert egy HP-ra csak nyolc kg. esik, holott a hasonló motoroknál pl. a torpedóknál 25 kg. esik egy HP-ra, a gőzhajóknál meg 35 kg. Ezen eredményt egy speciális acél használatával érték el. Így a motoroknál 1.200 tonnát takarítottak meg. Ezen a 10.000 tonnás páncéloson tehát 1.700 tonnát megtakarítottak és ezt a megtakarított súlyt az ágyuk és a páncélzat erősítésére használják fel. Azonkívül lehet-

séges lesz a tetőpáncélzatot is megerősíteni a repülő támadások ellen. A páncélos fegyverzete 5 drb. 20 cm., 8 drb. 15 cm. és 4 drb. 77 mm. ágyuból, utóbbiak a repülőgépek ellen valók, és végül 6 drb. torpedólánsszirozó csőből áll. Az ágyuk mind meglepő kicsi kaliberűek, de a legmodernebbek: Egy 350 kg. súlyú lövedéket 27 km. távolra dob ki, ahol effektív romboló hatása van.

Az ágyuk háromszor annyi lövedéket lönek ki, ugyan azon idő alatt, mint a jelenlegi hajóágyuk. A régi „Preussen“ páncélos 18 mérföld, az új 26 mérföld sebességgel halad. Fő dolog ezen páncélosnál, hogy 10.000 mérföldet tud haladni 26 mérföld óránkénti sebességgel anélkül, hogy utközben bárminő tüzelő anyagot venne fel. Admirál Scheer tehát közönséges hajó anyaggal képes Németországtól Kináig menni 21 nap alatt.

Az új páncélos a hadi hajók réme. Az ellenséges tengeri haderők reszkedve gondolnak a vele való találkozásra, ha mint ellenség közeledne. A páncélos 80.000.000 aranyárkába kerül. Ha a tervek bevalnak, a páncélos sokkal féltetesebb lesz, mint az a nagyságától elvárható és hogy csakugyan ilyen lesz példa lesz rá ama körülmény, hogy a német haditengerészet háború előtt és alatt az összes osztályokon egyenlő, vagy erő-

sebb volt az angol haditengerészetnél. A német 28 cm. ágyuknak erősebb romboló képességük volt az angol 30 cm.-nél, a távolságmérők pontosabbak, páncélzatuk ellenállóbb és a löszerraktár jobban volt védve. Az újdonságok ezen a német páncéloson lehetővé teszik, hogy kifejti ugyanazt a támadó erőt, mellyel a nagy páncélosok rendelkeznek, de a gyors cirkálók sebességével.

Az utóbbi években a tengerészeti országok a páncélosok építésénél azon voltak, hogy minél nagyobb sebességet tudjanak elérni. Ebben a legjobb eredményt Olaszország, utána Franciaország érte el, míg Anglia elállt ettől a versenytől és megelégedett kisebb sebességgel, de annál erősebb fegyverzettel, amelyek bárminő gyorsjáratú hajót utólérnek . . .

Az új német páncélos, az angol admiralitást még nagyobb elővigyázatosságra inti, mert ez a páncélos egy diktátor a saját kategóriában és nehezen található majd páncélos, amely hajlandó lesz vele harcba bocsátkozni, mert előre látható, hogy mi lenne a harc vége. Egyetlen melegség ettől a német ijesztőtől a memekülés, feltéve hogy az lehetséges.

(Vége.)

— **Korcsmai verekedés, mely lövöldözéssel végződött.** Cságrán Lajos és Saruga Fülöp régebbi haragosok voltak. 3-án a Faflik-féle vendéglő söntésében találkoztak. E murszka-szobotai lakosok azért haragudtak egymásra, mert Saruga azzal gyanúsította Cságránt, hogy a házat ő piszkította el sárral; fel is jelentette emiatt aminek következtében Cságránnak kellemetlenségei voltak. E korcsmai találkozás némi szóváltás után pofozkodással fajult, Cságrán ütötte, pofozta Sarugát, majd a padlóra vágta, s ott ütötte Sarugát ahol találta. Saruga közben elővette picit mm.-es flóbert revolverét s négyszer lőtt Cságránra, aki azt hitte, — sőt: a jelenlevők is azt hitték, — hogy elriasztó revolverből lödöz. Ámde egyszercsak észrevették, hogy Cságrán vérték, tehát Saruga nem az elriasztót használta, mire mindenki menekülni igyekezett. A csendőrség azonnal lekapcsolta Sarugát. Cságrán pedig maga lábán elment a kórházba, ahol rá következő napon a karjába, mellébe hatolt ólom golyócskák eltávolították. Egy golyócska a terem mennyezetébe furódott. Azt beszélnek, hogy Saruga csak önvédelemből használta a kis revolverét.

— **A turniscei lövöldözés.** A turniscei csendőrség igen ügyesen, rövid idő alatt kiderítette a múlt hó 25.-én éjjel elkövetett lövöldözés ügyét. A tett elkövetője Törnár Iván, turniscei fiatal gazdálkodó, egy igen tiszteletre méltó turniscei gazdálkodó polgár család tagja. Ő lőtt többször a plebánia lak falára és ablakára s még pár kődobást is adott le. Törnár Ivánt a csendőrség letartóztatta s átadta a dolnja-lendavai járásbírósnak, ahol Törnárt kihallgatása után szabadlábra helyezték. Törnárnak — saját kijelentése szerint nem volt szándékában, hogy bárki ellen is életveszélyes merényletet kövessen el, vagy valakinek testi épségét sértse meg, hanem tettét, — talán nem is egészen józan állapotban, teljesen privát felháborodásában a mostani provizor ellen — ijesztésképen követte el. — Nagyon téves tehát azoknak a megítélése, akik ebben a cselekedetben egész Prekmurjára kiható veszedelmes ténykedést látnak, amely ellen nagyarányú intézkedéseket és védekezéseket követelnek. Akik a helyi viszonyokat alaposan ismerik, azok sokkal lényegesebbnek tartják annak az utnak megtalálását, amely a turniscei fára békéjéhez elvezet. Ezzel zomben senkinek sem volna szabad érzéketlenné lennie. — Az egész ügy tehát teljesen helyi érdekű.

— **Agyonlőtte véletlenségből a nagynénjét.** Borzalmas szerencsétlenséget okozott Mindenszentek napján este Nedelican egy véletlenül elcsattant revolver lövés. Dominkó István, nedelicei, husz éves fiatalember, a turniscei takarékpénztár könyvelője Mindenszentek napján délelőtt egy revolvert vásárolt. Este, miután a család a temetőből haza tért s együtt ült a szobában, Dominkó elő vette zsebéből az újonnan vásárolt revolvert s azt vizsgálgatni kezdte. Ekkor azonnal megtörtént a szerencsétlenség. A revolver elsült, a gojyó pedig a kályha mellett álló Hozsián Orsolya, 49 éves leány oldalába furódott, a mellkast átütötte s a szivbe hatolva rögtön halált okozott. A fiatalember, látva hogy nagynénjét agyon lötte, kétségbe esésében önmagával is végezni akart, de ebben megakadályozták. Azután rögtön jelentkezett a turniscei csendőrségnek. Másnap megtörtént a hatósági vizsgálat s azután a szerencsétlen áldozatot eltemették.

— **Gazdasági egyesületi tagok** jelentkezhetnek mintatrágyatelep, trágyalészivattyu, körtefák és zabvetőmag kedvezményes áron való beszerzése végett az egy. fióknál vagy helyi megbízottaknál.

— **Elhalt** egy jó lelkű, 69 éves uri aszony Koblencer Ignác sv. juriji kereskedő és vendéglős neje: Hermin, született Neufeld, boldog házasságának 48-adik évében. Vasárnap 2.-án megbetegedett, kedden 4.-én 22-kor meghalt. Temetése nov. 6.-án 15 órakor a m. szobotai izraelita temetőben, nagy részvét mellett folyt le. Egyetlen szegény, vallás és nyelvkülönbség nélkül, üres kézzel nem ment el tőle soha. Nyugodjék békében! A kedves családja és széleskörű rokonsága pedig fogadja tőlünk igaz részvétnket.

— **Templomi hangverseny.** A varazsdini templomi énekkar Szveti Nikola november elsején templomi hangversenyt rendezett a csákoveci Ferenc-rendiek templomában. A hallgatók valláskülönbség nélkül teljesen megtöltötték a templomot. A bevételt az iváneci tűzkárosultak részére fordítják.

— **Pogány Ernőné** a csákoveci cukorkagyár tulajdonosának felesége pár nappal ezelőtt öngyilkosságot követett el, néhány napi kínos szenvedés után elhunyt. Vasárnap temették el nagy részvét mellett.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Földrengések.** A múlt héten több erős földrengésről érkezett jelentés. Nagy földrengést jelentettek Olaszországból a marchei tartományból. Anconna, Ravenna, Senigallia, Pesaru városok szenvedtek legtöbbit, mert igen sok ház romba dőlt, sokan életüket veszítették, még többen pedig megsebesültek. A Salvadi nevű kis tűzhányó is kitörni készül. — Amerikából szintén földrengés híre érkezik. Kaliforniában volt hatalmas földrengés, amely nagy károkat okozott.

— **Vasuti katasztrófa Franciaországban.** Perigeux közelében súlyos vasuti katasztrófa történt. A párisi expressz vonat, amely két géppel haladt; a sok

esőzéstől átázott s lesüppedt pályán kisiklott. A halottak száma eddig 16, de sok még az életveszélyes sebesültek száma is.

— **Kommunista mozgalmak Budapesten.** Ujabb kommunista szervezkedést lepleztek le Budapesten, amelynek vezetője Róna Ferenc olajgyári főtisztviselő volt. November elsején akartak éhség felvonulást rendezni, de a rendőrség mindennek elejét vette s a felvonulást meghiúsította. A munkások és a kommunisták között tartott kutatások eredményeképpen ötven embert letartóztattak.

— **Titokzatos mágneses sugarak** segítségével három órán keresztül megállították az összes automobilonkat a szász-csehszlovák határon. A csehszlovák sofőr egyesület kirándulást rendezett Szászországba. Mikor vissza utaztak, a határon érdekes esetjük volt. Az összes autók megállottak s semmiféle módon nem voltak képesek helyükből elmozdulni. Egy csendőr különítmény megnyugtatta őket, hogy ez csak egy kísérlet s ha vége lesz, — tovább haladhatnak. A német kormány ugyanis titokzatos mágneses sugarakkal kísérletezik, amelyek segítségével bármely autót meglehet állítani. Ezek ugyanis kikapcsolják a motorok mágneseit és a villany áramot, és ezáltal lehetetlenné teszik a motorok működését.

— **Magyarországon az idén nem rendeznek bálakat az egyetemi hallgatók.** A Pázmány Péter tndományos egyetem tanácsa elhatározta, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett nem tartja helyénvalónak, hogy a diákegyesületek fényes bálakat rendezzenek. A bálak elmaradása által származott károkért az egyetemi tanács kárpotolni fogja az egyesületeket.

— **Az uccai csatornába épített csöveken** szállították Newyorkban az alkohol csempészek a sört. A rendőrség egymillió dollár értékű sörkészletet foglalt le. — Egy titkos sörgyárból földalatti csövezetékén át egy külvárosi rejtett sörraktárba szivattyúzták a sört, a melyet azután ott osztottak szét a vevőknek.

— **A repülő vasut.** A német repülő vasut társaság első ízben mutatta be az új légcsavaros mozdony modelljét. Az ötszáz lóerős repülőmotorral felszerelt kocsi 26 méter hosszú, kihasználható felülete 16 négyzetméter és 25 ember befogadására alkalmas. A nyolc kilométeres kísérleti szakaszon eszközölt próbaut alkalomával, százötven kilométeres óránkénti sebességet ért el a repülővasut. A kísérlet lefolyása teljesen üzembiztos volt és kifogástalanul sikerült.

KINO V M. SOBOTI

V NEDELJO, 9. novembra
popoldne ob 3 uri in
zvečer ob 8 uri

TAJENSTVENI KURIR

Drama po motivima romana
„Rouge & Noir“ od Stendala
u 7 činova.

U gl. ulogama: Ivan Možjuhin,
Lil Dagover i Agnes Petersen.

VSTOPNINA:

I. prostor 12 Din., II. prostor 10 Din. in III. prostor 5 Din.

Lastnik:

DITTRICH GUSTAV.

Z bolše hiše se sprejme eden
vajenec
v trgovino z mešanim blagom.

Več se zve v
PREKMURSKI TISKARNI, M. Sobota.

— **Bánya katasztrófa Németországban.** Saarbükkon mellett a maybachi bányában, az egyik tárnában bányalég robbanás történt, amelynek sok áldozata van. Még alig hantolták el az alsdorfi rettenetes szerencsétlenség 262 áldozatát, máris újabb szerencsétlenséget jelentenek Németországból. A maybachi bányában bányalég robbanás történt s négy tárna dőlt romba. A hallottak száma eddig 93. de még a romok alatt lehetnek holttestek. A többi bányász megmentésére még gondolni sem lehet, mert a beomlott tárnákban óriási a hőség s a romokat lehetetlen megközelíteni.

— **Hét óra alatt Berlinből Newyorka.** A Német léghajó kísérleti intézet és a desszani Yunkers-művek már évek óta olyan repülőgép konstruálásán dolgoznak, amelyen tizezer méter magasságra lehet felszállani s ebben a magasságban a közlekedést lebonyolítani. Azok, akik betekintést nyertek a tervekbe, azt állítják, hogy ezek a repülőgépek tizezer méter magasságban óránként ezer kilométert tehetnek meg. Így tehát Berlinből Párisba egy óra alatt, — Newyorkba pedig hét óra alatt lehet eljutni.

— **Kinai kommunisták** elraboltak egy olasz katolikus püspököt, hat olasz, francia és kínai papot, meg tíz apácát. A rablók két kínai papot megöltek, a püspököt s egy papot szabadon engedtek, hogy váltságdíjról gondoskodjanak s azt hozzák el.

— **Robbanás Pozsonyban.** A pozsonyi katonai töltegyárban felrobbant egy puskaporral és magneziummal telt tartály. A gyárban a gyalogos katonaság részére világító patronokat készítenek s egy izzó hüvely gyújtotta meg a puskaporos tartályt. A gyárban 18—20 éves lányok dolgoznak, kik közül öt meghalt, heten úgy megsérültek, hogy alig maradnak életben. A többi munkás kisebb-nagyobb sebesüléssel menekült meg.

— **Ukrainában tíz kerületben a földművesek nem kapnak hust.** A szovjet megbízottakat letartóztatták, mert a raktárakban nem szállítottak be annyi gabonát, mint amennyire számítottak. A földművesek pedig büntetésből nem kapnak hust.

— **Új rendszerű tűzoltás.** Beográdban nagy sikerrel mutatták be a „Clou” rendszerű tűzoltást. Egy 3 méter magas fabarakot megtöltöttek mindenféle könnyen égő anyaggal s azt meggyújtották. A lángok is méter magasra csaptak fel, mikor három „Clou” aparátusból port öntöttek a tüzre, amely aztán két perc alatt elaludt. A pornak megsemmisítő hatása van a tüzre s az aparátus még emellett rendkívül olcsó.

— **Kétmillió kétszázezer dinár a hiány a zágrebi adóhivatalban.** A zágrebi állami adóhivatalban a vizsgálat 2,200.000 dinár hiányt állapított meg. A vizsgálatot a pénzügyminiszteriumtól kiküldött külön vizsgáló bizottság folytatja. A vizsgálat eredménye még nem végleges, mert az idő rövidsége miatt nem lehetett még az összes számadásokat fölülvizsgálni. A megszökött Petenyák Bogoszláv pénztáros még mindig szökésben van. Valószínűleg utban van valamelyik amerikai állam felé.

— **Sikkasztó pénzbeszedő.** Masics Dimitrije, a szubotikai munkásbiztosító pénztár 32 éves pénzbeszedője 64 ezer dinárt elszikkasztott s azt elmulattá. A törvényszék hármast büntető tanácsa négy évi börtönre ítélte.

— **Egy millió dollár értékű házat hagyott egy amerikai gazdag özvegy asszony arra a célra, hogy abban a rákbetegség tanulmányozására és gyógyítására intézetet állítsanak.**

— **A rablók felgyújtották a katolikus templomot Mexikóban San Carlos városba.** Vasárnap nagy mise alatt gyújtották fel a templomot s a kijáratokat eltorlaszolták. Aki az ablakon akart menekülni, azt lelőtték. A holttesteket és a menekülőket a rablók kifosztották. A templomban nyolcvan ember hulláját találták meg.

— **Leégett egy kínai kikötő város.** Kína Sumáni tartományában Vucau városban borzalmas tűz katasztrófa történt, amelyben hatszázötven ember vesztette életét. A város fölött, vasárnapi napon óriási szélvihar dühöngött s a kikötőben meggyuladt egy hajó. A zsarátnok a városra hullott s este már a fél város s harminc hajó égett. A közeli városokból éjszaka segély érkezett s a tüzet nagy nehezen eloltották. A halottak száma hatszázötven, a sebesülteké több ezer.

— **Borzalmas autószerencsétlenség.** Németországban, Koblenz mellett megrendítő autószerencsétlenség történt. Egy Koblenzi gyáros és a barátja autójával áttörte a vasuti sorompót s a sínekre szaladt. Egy személyvonat abban a pillanatban ért oda s elgázolta őket.

— **Hogyan akarják Szovjetországban megtartani a karácsonyt.** Az istentagadók szövetsége felszólította a kormányt hogy a karácsony megünnepeletét tiltsa el s tartson vallás ellenes felvonulásokat. Aki karácsony fát elad, vagy vesz, vagy állít, azt szigorú börtön büntetéssel kell sújtani, mivel ez vallási kizsákmányolás; amelyből a népet meg kell szabadítani.

Közgazdaság.

Hol a pénz és mire kell? A londoni tengeri leszerelési konferencia után ugylátszott, hogy legalább Anglia és az amerikai Egyesült Államok között megszűnik a fegyverkezési verseny. Am a leszerelés voltaképpen nem más, mint újabb fegyverkezés. A meg egyezés szerint ugyanis Amerika még tizenöt évig vagyis 1945-ig épít hadihajókat s erre a célra egy milliárd dollárt, azaz ötvenhat milliár dinárt áldoz. Legközelebb egy új cirkálót bocsát vízre, hármast pedig modernül alakítanak. Az 1933.-évtől kezdve pedig minden évben egy új cirkálót bocsátanak vízre, tehát 1945.-ig épen elegendő hajója lesz, hogy le ne szereljen.

Befejeződött a szüret. Vrsacon s a vidéken, Gudaricán, Markovácon, Szredistén befejeződött a szüret. A termés sokkal több az idén, mint tavaly volt. A borminősége elsőrendű. Átlag 10, de a jobb fajták 11—12 maligánosok. A cefre ára: fehér bor 0.90—1 dinár, az Olheló 1.10—1.20 dinár volt. Némely helyen még ennél is alacsonyabbak az árak.

Gabona gyűjtés Oroszországban. A gabona gyűjtés most már ruhanemű kiosztás ellenében történik.

A népszámlálást majd 1931. március 1-én fogják megtartani. A Belügyminiszter intéz-

AMATÖRÖK FIGYELMÉBE!
Állandóan raktáron tartok mindenféle fényképeseti cikket és gépet,
HAHN IZIDOR papirkereskedésében
MURSKA SOBOTA.
Napl árban! Elsőrangú áru!

kedése értelmében az országos népszámlálást, amelyet 1930. december végén kellett volna megtartani, gyakorlati okokból 1931. március elsejére halasztották.

Amerikában az ideit télen ötmillióra emelkedik a munka nélküliek száma. Az amerikai munkás szövetség elnöke bejelentette, hogy az eddigi munkanélküliek száma hivatalosan 3 és fél millió. Ez a szám a tél folyamán 5 millióra fog emelkedni. Ha pedig hozzá számítjuk az összes hozzátartozókat, akkor az összesen husz milliót tenne ki, vagyis a lakosság egy hatod részét fenyegeti éhínség.

Az amerikai pénzügy miniszter szerint az Egyesült Államok hamarosan legyűrű a gazdasági válságot. Az Egyesült Államok pénzügyminisztere számít arra, hogy Amerika hamarosan le fogja küzdeni a gazdasági válságot. Szerinte a világ valamennyi állama közül a világ-gazdasági válság az Egyesült Államokban fog megszűnni legelőbb.

Szerkesztő üzenete.

Olvasóink szíves figyelmét kérem a gyönyörű magyaros tollal irt sorozatos tárcáinkra, novelláinkra, melyekkel a jövő héttől kezdve fogunk Önöknek kedveskedni.

Értesítem

a n. é. közönséget, hogy **vizhatlan** cipőket **gummi** vagy börtalppal készítek; ugyszintén **galosnik** és **hócipők** szakszerű javítását **olcsón** elvállalom.

BEDICS IVÁN, cipész
Murszka Szobota (a Fliszár vendéglővel szemben.)

Rádiók

rádió alkatrészek
akkumulátorok
legjobb **Kerékpárok**
világhírű **Varrógépek**
jutányosan kaphatók

Nemecz János

vás- és géphozzájárulásban
Murska Sobota.

Halo! Halo!
Moderni auto!
Solidne cene!

NOVA AUTOTAKSA

pri
JOSIP TURR
ml. sin gostilničarja
Murska Sobota
Cerkvena ulica 1.

Értesítés.

Tekintettel a téli időre bátorodom a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni, hogy elvállalok javításra **hócipőket és galosnikat**, ugyszintén készítek új cipőket gumitalppal.

4 KOLOSSA JÁNOS, cipész
Murska Sobota Cvetna ui. 5.

Egy jó karban levő használt kisebb

fényképező gép

kerestetik megvételre. Érdeklődni lehet a Muravidék szerkesztőségében Murszka Szobotán, D. Lendaván Balkányi könyvkereskedésében és Csakovecen Kotzig hírlapírónál.

Iskolai könyvek

és iskolai szerek nagy választékban kaphatók

HAHN IZIDOR
papirkereskedésében
MURSKA SOBOTA.

MODERNI AUTO!!

NOVA
AUTOTAKSA!

TRAUTMANN FRANC
MURSKA SOBOTA.

Telefón broj: 30.

MODERNI AUTO!!